

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Michael SCHUSTER

Název práce: **Strana zelených a pohled na německé vojenské zahraniční mise v Kosovu, Afghánistánu a Iráku**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):
PhDr. Miroslav KUNŠTÁT, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Tématem předložené práce je vývoj postojů německé strany Zelených (*Grüne*, resp. *Bündnis 90/Die Grünen*) v bezpečnostních otázkách, především na příkladu účasti Bundeswehru v zahraničních vojenských misích v Kosovu (po r. 1998) a Afghánistánu (po 11.září 2001), resp. ostentativní neúčasti na „válce proti teroru“ v Iráku (2003). Složitý proces názorové transformace Zelených v těchto otázkách - v širokém spektru od krajního pacifismu až ke „kritické solidaritě“ s USA – autor sleduje v mezinárodních, ale i vnitropolitických souvislostech, kde klíčovými faktory bylo sjednocení Německa, následné sloučení západoněmeckých Zelených s východoněmeckým Spojenectvím 90, resp. vznik vlády rudozelené koalice SPD - B90/Grüne na podzim 1998. Pro svoji analýzu autor využil koncept tzv. civilní moci (*Zivilmacht*), který byl po dlouhou dobu pro akademickou interpretaci zahraniční politiky SRN a jejích jednotlivých aktérů určující.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Zvolené téma pro svoji náročnost není příliš vhodné pro formát bakalářské práce. Na jejím příliš omezeném prostoru lze stěží popsat a vysvětlit vnitřní dynamiku vývoje ve straně Zelených – strany zejména v počáteční fázi vývoje velmi heterogenní (zprvu se jednalo spíše o *Sammelbewegung*), jakož i širokou škálu exogenních vlivů, které přispívaly ke krystalizaci názorů, teprve v 90. letech usměrňovaných směrem k větší názorové koncentraci leadery typu J. Fischera, L. Volmera či později R. Bütikofera. Práce tak má spíše přehledný, encyklopedický charakter. Její struktura je logická, pro „vládní“ období let 1998-2003 ovšem chybí větší zohlednění názorů silnějšího koaličního partnera, tj. SPD, resp. analýza vzájemných vztahů mezi SPD a Zelenými v této oblasti, konkrétně i mezi kancléřem G. Schröderem a vicekancléřem a spolkovým ministrem zahraničí J. Fischerem. Teoretické/metodologické ukotvení práce je sice plausibilní, nicméně ve vlastní stati se příliš neodráží (a v jejích závěrech už vůbec ne). Korpuse použitých pramenů a literatury není příliš reprezentativní, velký důraz je kladen na jednostranné *ego-prameny*, tj. paměti obou hlavních „zelených“ aktérů J. Fischera a L. Volmera. Naopak chybí, s výjimkou S. Bierlinga, zohlednění základních existujících kritických syntéz (např. knihy E. Wolfruma o rudozelené koalici, knihy S. Sedlmayra o její zahraniční a bezpečnostní politice, nemluvě o jinak citovaném H. Maullovi, kde ovšem autor zmiňuje jen jeho jedno encyklopedické heslo). Některé naopak velmi relevantní tituly (Maul-Harnisch etc., Deutschland in Abseits) jsou citovány neúplně, nejsou uvedeny v závěrečném seznamu literatury, a tak není jasné, zda a jak s nimi autor skutečně pracoval.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jazykové stránce práce autor nevěnoval příliš velkou pozornost, u odkazů často chybí paginace, citační kodex není příliš respektován.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:
[X] Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Výsledek (9% shody) se týká téměř výlučně bibliografických údajů, shodných s poznámkovým aparátem některých prací na téma německé zahraniční politiky.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Bakalářská práce M. Schustera byla zřejmě chvatně dokončována pod časovým tlakem, tomu odpovídají četné pravopisné chyby (v deklinacích substantiv, viz s.11,12, chyby ve shodě podmětu a přísudku, s.32 et passim), neúplné citace pramenů a literatury), práce není paginována také závěrečný seznam literatury nemá všechny povinné náležitosti. Práce postrádá závěry (např. ve vazbě na koncept tzv. civilní mocnosti a na jeho aplikaci v dané práci), pod tímto označením se skrývá pouhé resumé. Přesto poskytuje užitečný přehled dané materie, byť bez ambice na formulaci originálních poznatků. Rušivým prvkem jsou i některé věcné chyby a nedostatky, např. na s. 9 autor tvrdí, že J. Fischer byl „zodpovědný“ za oblast zahraniční politiky SRN (tady pomíjí *Richtlinienkompetenz* spolkového kancléře, byl tedy spíše „spoluzodpovědný“), na s. 11 označuje známého německožidovského sociologa a filosofa Norberta Eliase za „norského“ (!) sociologa, rovněž vrocení jeho klíčové práce *Über den Prozess der Zivilisation* (do roku 1976) je nesprávné, autor ji totiž dokončil těsně před vypuknutím 2. světové války (u Eliase ovšem není možné ještě mluvit o *konceptu* civilní mocnosti, byť se tento až poválečný koncept Eliasovou charakteristikou znaků civilizované společnosti a jejího chování, např. při řešení mezinárodních konfliktů, určitě nechal inspirovat). Na s. 14 autor zcela pomíjí výsledek prvních voleb do Spolkového sněmu SRN na konci roku 1990, kdy se hlasy na západě a východě země počítaly odděleně, a tudíž se alespoň *východoněmečtí* Zelení (na kandidátce Bündnis 90) se ziskem 6,1 % do Bundestagu dostali! Na s. 15 chybí srozumitelné propojení tehdejších demonstrací proti rozmístění raket s tzv. dvojíým (autor říká „dvojkolejným“) rozhodnutím NATO z prosince 1979; to je nelogicky zmíněno až na s. 16.

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Během obhajoby by autor mohl podrobněji charakterizovat základní rozdíly mezi SPD a Zelenými (v období obou Schröderových vlád) v přístupu k zahraničně-politickým misím, resp. k zahraniční politice obecně, evtl. i související vnitrokoaliční mechanismy k jejich překlenutí.

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (A-F):

Bakalářskou práci Michaela Schustera doporučuji k obhajobě a navrhuji její klasifikaci stupněm „D“, v případě přesvědčivé ústní obhajoby stupněm „C“.

V Praze 28. srpna 2022

(PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D.)